**Valiokunnan mietintö TyVM 5/2026 vp─ HE 94/2026 vp**

# Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

**Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta**

## JOHDANTO

### *Vireilletulo*

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta (HE 94/2026 vp): Asia on saapunut työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten.

### *Lausunto*

Asiasta on annettu seuraava lausunto:
- perustuslakivaliokunta PeVL 47/2026 vp

### *Asiantuntijat*

Valiokunta on kuullut:
- erityisasiantuntija Riku Hurme, työ- ja elinkeinoministeriö
- hallitusneuvos Marjaana Maisonlahti, sosiaali- ja terveysministeriö
- ylitarkastaja Jussi Vaanola, tietosuojavaltuutetun toimisto
- ryhmäpäällikkö Johanna Linsuri, KEHA-keskus
- vs. työllisyysaluejohtaja Riikka Hytönen, Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue
- kehittämispäällikkö Ville Salo, Helsingin kaupunki
- asiantuntija Alli Tiensuu, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- ekonomisti Tom-Henrik Sirviö, STTK ry
- asiantuntija Mikko Räsänen, Elinkeinoelämän keskusliitto ry
- kehittämispäällikkö Hannamari Heinonen, Suomen Yrittäjät ry
- työllisyysasiantuntija Lassi Puonti, Suomen Kuntaliitto
- toiminnanjohtaja Jukka Haapakoski, Työttömien Keskusjärjestö ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- valtiovarainministeriö
- Kansaneläkelaitos
- Lupa- ja valvontavirasto
- Tampereen seudun työllisyysalue
- Henkilöstöala HELA ry

- Into — etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry
- Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:
- Tilastokeskus

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei huomautettavaa:
- Akava ry

## HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia ja tulotietojärjestelmästä annettua lakia.

Kunta- ja kuntayhtymäpohjaisille työvoimaviranomaisille säädettäisiin oikeus saada ja käsitellä nykyistä laajemmin sellaisia tulotietojärjestelmään tallennettuja asiakkaiden tietoja, jotka ovat välttämättömiä työvoimapalvelujen ja niihin liittyvien tehtävien toimeenpanemiseksi ja työllisyyden edistämiseksi.

Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskukselle säädettäisiin oikeus saada sellaisia tulotietojärjestelmään tallennettuja tietoja, jotka ovat välttämättömiä valtionavustuksiin liittyvien lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi. Lisäksi tehtäisiin muita vähäisiä lakiteknisiä muutoksia.

Esityksellä toteutettaisiin pääministeri Petteri Orpon hallituksen työllisyyspakettia koskeva kirjaus.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.11.2026.

## VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia (jäljempänä *järjestämislaki*) ja tulotietojärjestelmästä annettua lakia.

Ehdotetut lakimuutokset mahdollistavat sen, että työvoimaviranomainen voi käsitellä nykyistä laajemmin asiakkaidensa välttämättömiä tulotietojärjestelmään talletettuja tietoja järjestämislaissa säädettyjen työvoimapalvelujen ja tehtävien järjestämiseksi ja tuottamiseksi sekä niitä koskevaan valvontaan, kehittämiseen, seurantaan, arviointiin, tilastointiin, ennakointiin ja ohjaukseen. Työvoimaviranomaisella on oikeus käsitellä vain omien asiakkaidensa tulotietoja. Lisäksi lakimuutokset mahdollistavat työvoimaviranomaiselle tulotietojen käsittelyn muiden työnhakua ja työllistymistä tukevien palvelujen valvontaan, kehittämiseen, seurantaan, arviointiin, tilastointiin, ennakointiin ja ohjaukseen, kunhan palvelusta on sovittu työllistymissuunnitelmassa.

Muutosten tavoitteena on, että työvoimaviranomaiset voivat tarjota entistä yksilöllisempiä, vaikuttavampia, kohdennetumpia ja oikea-aikaisempia työvoimapalveluja asiakkailleen. Lisäksi esityksen tavoitteena on vähentää hallinnollista taakkaa valtionavustuksen hakijalta ja viranomaiselta antamalla KEHA-keskukselle oikeus saada tulotietoja valtionavustuksiin liittyvien lakisääteisten tehtäviensä hoitamiseksi. Esityksessä ehdotetaan myös korjattavaksi palkkatuen määrää koskevaa säännöstä.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pitää tulorekisteritiedon hyödyntämismahdollisuuksien laajentamista tervetulleena. Tulotiedot täydentävät olennaisesti palveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen tarvittavaa tietopohjaa. Myös valtaosa valiokunnan kuulemista asiantuntijoista suhtautui myönteisesti tulotietojen laajempaan hyödyntämiseen. Asiantuntijakuulemisessa nousi esiin myös mahdollisuudet hyödyntää tulorekisteriä työttömyysturva-asioiden ja työvoimaviranomaisen päätöksenteon tueksi *(Valiokunnan lausumaehdotus)*.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta katsoo, että tulorekisteriä on perusteltua hyödyntää täysimääräisesti palvelujen kehittämiseen ja niiden vaikuttavuuden arviointiin. Tulorekisteritietojen oikeellisuutta on myös tarpeen vahvistaa. Valiokunta toteaa myös, että tulorekisteritietoihin perustuva seuranta ei vielä itsessään kerro palvelujen vaikuttavuudesta. Palvelujen vaikuttavuuden todentaminen edellyttää satunnaistamiseen pohjautuvia koeasetelmia ja näitä asetelmia hyödyntäviä tutkimuksia.

Valiokunta korostaa vaikuttavuustiedon tärkeyttä työllisyyspalveluiden järjestämisessä. Vaikuttavuuden arvioinnissa on olennaista tunnistaa työllistymisen lisäksi työllistymisen edellytysten kehittyminen eri osa-alueilla, kuten työ- ja toimintakyky, arjenhallinta tai osaaminen. Myös kuntien yleisen toimialansa nojalla järjestämien työllisyyspalveluiden vaikuttavuudesta tarvitaan tietoa.

Perustuslakivaliokunta on antanut esityksestä lausunnon, jossa se katsoo, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muutettuna siten, että 1. lakiehdotukseen lisätään siirtymäsäännös.

## VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

### 1. Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

**Voimaantulo- ja siirtymäsäännös.** Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ehdottaa lakiin lisättäväksi lain 94 §:n muutokseen liittyvän siirtymäsäännöksen. Järjestämislain 94 §:n 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi esityksessä niin, että palkkatuen enimmäismäärä on 1 770 euroa kuukaudessa, kuten alun perin on tarkoitettu euromääräisen enimmäismäärän olevan (HE 207/2022 vp), jos kysymys on järjestämislain 87 §:n perusteella myönnetystä palkkatuesta, eli palkkatuesta alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen.Vaikka 94 §:n 1 momentin 2 kohtaa on ollut tarkoitus soveltaa jo nykyisin niin, että enimmäismäärä on 1 770 euroa kuukaudessa, ei voida varmasti tietää, onko jokin työvoimaviranomainen myöntänyt palkkatukea niin, että palkkatukijakson aikana enimmäismäärä on pykälän mahdollistama 2 770 euroa kuukaudessa. Jotta nyt käsiteltävänä olevasta lakimuutoksesta ei aiheutuisi kohtuutonta

tilannetta palkkatuetussa työssä työllistyvälle henkilölle tai työnantajalle, valiokunta ehdottaa, että 1. lakiehdotukseen lisätään siirtymäsäännös, jolla turvataan ne palkkatukijaksot, jotka ovat alkaneet ennen tässä esityksessä esitettyjä lakimuutoksia, ja joihin on mahdollisesti myönnetty 2 770 euron enimmäismäärä kuukaudessa. Käytännössä siirtymäsäännös tarkoittaa, että jos palkkatukijakso on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan koko palkkatukijaksoon tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Vastaavasti, jos palkkatukijakso on alkanut tämän lain voimaantulon jälkeen, sovelletaan tämän lain säännöksiä.

## VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan päätösehdotus:

*Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 94/2026 vp sisältyvän 2. lakiehdotuksen.*

*Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 94/2026 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen.* ***(Valiokunnan muutosehdotus)***

*Eduskunta hyväksyy yhden lausuman.* ***(Valiokunnan lausumaehdotus)***

***Valiokunnan muutosehdotus***

**1.**

# Laki

### työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023) 89 §:n 2 momentti, 94 §:n 1 momentin 2 kohta ja 120 a §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 120 a §:n 3 momentti laissa 733/2025, sekä

*lisätään* lakiin uusi 114 a § seuraavasti:

89 §

*Palkkatuki 60 vuotta täyttäneen pitkään työttömänä olleen palkkaamiseen*

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Sen estämättä, mitä 83 §:n 3 momentin 5 kohdassa ja 84 §:n 1 momentissa säädetään, työvoimaviranomainen voi jatkaa 1 momentissa tarkoitettua tukiaikaa enintään 24 kuukautta kerrallaan edellyttäen, että 83 §:n 3 momentin 1—4 kohdassa ja 84 §:n 2 ja 3 momentissa säädetyt työnantajaa ja työsuhdetta koskevat edellytykset edelleen täyttyvät ja jatkohakemus on jätetty työvoimaviranomaiselle ennen edellisen tukijakson päättymistä.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

94 §

*Palkkatuen enimmäismäärä ja maksamisen esteet*

Palkkatukea maksetaan enintään:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

2) 1 770 euroa kuukaudessa, kun kysymys on 87 §:n perusteella myönnetystä tuesta;

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

114 a §

*Eräiden asiakastietojen käsittely, käyttötarkoitukset ja rekisterinpitäjä*

Työvoimaviranomaiset voivat käsitellä henkilöasiakkaasta 114 §:n 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi tulotietojärjestelmästä annetun lain 6 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa ja 6 §:n 5 momentin 8 kohdassa sekä 7 §:n 1, 4, 7 ja 8 kohdassa tarkoitettuja tietoja.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja voidaan käyttää 112 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa säädettyihin käyttötarkoituksiin.

Lisäksi 1 momentissa tarkoitettuja tietoja voidaan käyttää muiden työnhakua ja työllistymistä tukevien palvelujen valvontaan, kehittämiseen, seurantaan, arviointiin, tilastointiin, ennakointiin ja ohjaukseen edellyttäen, että palvelusta on sovittu työllistymissuunnitelmassa.

Työvoimaviranomainen on ainoastaan 1 momentissa tarkoitettujen tulotietojärjestelmästä annetun lain mukaisten tietojen rekisterinpitäjä asiakkaidensa osalta. Työvoimaviranomaisen tulee poistaa mainitut tiedot, kun asiakkuuden päättymisestä on kulunut neljä vuotta. Työvoimaviranomainen vastaa yleisessä tietosuoja-asetuksessa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista ja tehtävistä sekä siitä, että henkilötietoja käsitellään yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisesti.

Työvoimaviranomaisella ei ole 121 §:ssä säädetystä poiketen velvollisuutta tallentaa tulotietojärjestelmästä annetun lain 6 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa ja 6 §:n 5 momentin 8 kohdassa sekä 7 §:n 1, 4, 7 ja 8 kohdassa tarkoitettuja tietoja valtakunnalliseen tietovarantoon.

120 a §

*Asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta täydentävät lisäosat*

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Lisäosassa tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä 112 §:ssä säädetään asiakastietojen käyttötarkoituksista, 114 §:ssä käsiteltävistä tiedoista ja 114 a §:ssä eräiden asiakastietojen käsittelystä ja käyttötarkoituksista. Työvoimaviranomainen vastaa yleisessä tietosuoja-asetuksessa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista ja tehtävistä lisäosassa tapahtuvan henkilötietojen käsittelyn osalta.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn palkkatukijaksoon sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

_____

## 2.

# Laki

### tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* tulotietojärjestelmästä annetun lain (53/2018) 13 §:n 1 momentin 23 ja 34 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 23 kohta laissa 599/2025 ja 34 kohta laissa 1418/2025, seuraavasti:

13 §

*Tiedon käyttäjien oikeus saada tietoja tulotietojärjestelmästä*

Tulorekisteriyksikkö välittää ja luovuttaa tulorekisterin tietoja, jotka tiedon käyttäjä on salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeutettu muun lain nojalla saamaan suorituksen maksajalta tai toiselta tiedon käyttäjältä, seuraavasti:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

23) Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskukselle palkkaturvalain (866/1998) ja merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) toimeenpanoa varten, työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 120 §:n 1 momentissa tarkoitettujen työvoimapalvelujen valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen tuottamiseksi, elinvoimakeskuksista sekä Työllisyys-, kehittämis- ja

hallintokeskuksesta annetun lain (531/2025) 13 §:n 1 momentissa säädettyjen valtionavustuslain (688/2001) mukaisten tehtävien hoitamiseksi sekä mainitun lain 13 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetyn tehtävän hoitamiseksi;

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

34) kunnalle tai kuntayhtymälle työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa säädettyjen työvoimapalvelujen toimeenpanoa varten;

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

***Valiokunnan lausumaehdotus***

*Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto käynnistää selvityksen tulorekisterin hyödyntämisestä työttömyysturva-asioiden ja työvoimaviranomaisen päätöksenteon tueksi.*

Helsingissä 2.9.2026

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Arto Satonen kok
varapuheenjohtaja Lauri Lyly sd
jäsen Miko Bergbom ps
jäsen Tuomas Kettunen kesk
jäsen Minja Koskela vas
jäsen Terhi Koulumies kok
jäsen Mikko Lundén ps
jäsen Niina Malm sd
jäsen Anders Norrback r
jäsen Olga Oinas-Panuma kesk
jäsen Jorma Piisinen ps
jäsen Piritta Rantanen sd
jäsen Anne Rintamäki ps
jäsen Timo Suhonen sd
jäsen Henrik Vuornos kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Meri Pensamo